

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU - THSK KANSER
DAİRE BAŞKANLIĞI
17.02.2016 18.36 - 23776858 - 157.03.03 - E.204

Sayı : 23776858/157.03.03

Konu : Kolorektal Kanseri Taramaları

..... VALİLİĞİNE
(İl Sağlık Müdürlüğüne)

Kolorektal kanser, Ülkemizde en sık görülen ilk 10 kanser arasında olup önemli bir sağlık sorunudur. Kolorektal kanseri gelişmeden önlemek ve erken evrede yakalayabilmek için tarama testleri kullanılmaktadır. Kalın bağırsağın (kolon ve rektumun) polip ve kanserleri çoğu kez büyüyene kadar belirti vermezler. Tarama programları ile henüz kansere dönüşmemiş (premalıgn) adenomatöz polipleri ve erken dönem lokalize kanserleri saptamak ve tedavi etmek mümkündür.

Kolorektal kanser taramalarında Gaitada Gizli Kan (GGK) taramasına 1 Eylül 2014 tarihinden itibaren başlanılmıştır. Söz konusu taramaların uygulanmasında Genel Cerrahi, Gastroenteroloji Cerrahisi ve Gastroenteroloji Uzmanlarının, GGK pozitif olgulardan yeniden GGK testi talep ettiği gözlenmiştir. Bu nedenle hazırlanan yeni tarama süreci ve tanı algoritması ile ilgili yazımız ektedir.

Söz konusu yazıların ilinizde çalışan tüm Genel Cerrahi, Gastroenteroloji Cerrahisi ve Gastroenteroloji Uzmanlarına tebliğ ve tebellüğü ettirilmesi ve EK-2 deki formun doldurularak 20 Mart 2016 tarihine kadar Kansere Daire Başkanlığı'na gönderilmesi hususunda gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. İrfan ŞENCAN
Bakan a.
Kurum Başkanı

EK: 1 Kolorektal Kansere Taramaları Bilgilendirme Yazısı
2 Tebliğ-tebellüğü formu

Kansere Daire Başkanlığı İlkiz Sok. 4/1 06410 Sıhhiye/ANKARA Bilgi için: Nevin ORAL Şef
Telefon No: 565 60 01 Faks No: 565 60 92 e-posta: kanserdb@thsk.gov.tr İnternet Adresi: www.kansere.gov.tr
Telefon No: (0 312) 565 60 13

Evrakın elektronik imzalı suretine <http://e-belge.saglik.gov.tr> adresinden 7be35ca8-3ad0-48be-a13d-06e0f318aa02 kodu ile erişebilirsiniz.
Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanuna göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

TEBLİĞ TEBELLÜĞ BELGESİ

Tebellüğ Edenin Adı Soyadı:	
Çalıştığı Kurum:	
Branşı(varsa, yan dal uzm.) :	
E-posta Adresi:	
Telefon:	

TC. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Kanser Daire Başkanlığının 23776858/157.03.03 sayılı ve "Kolorektal Kanser Taramaları" konulu yazısını ve ekini okuyup tebellüğ ettim.

TEBLİĞ EDEN:

İmzası :

Adı ve Soyadı :

Unvanı :

TEBELLÜĞ EDEN:

İmzası :

Adı ve Soyadı :

Unvanı :

EK: 1

KOLOREKTAL KANSER TARAMALARI BİLGİLENDİRME YAZISI

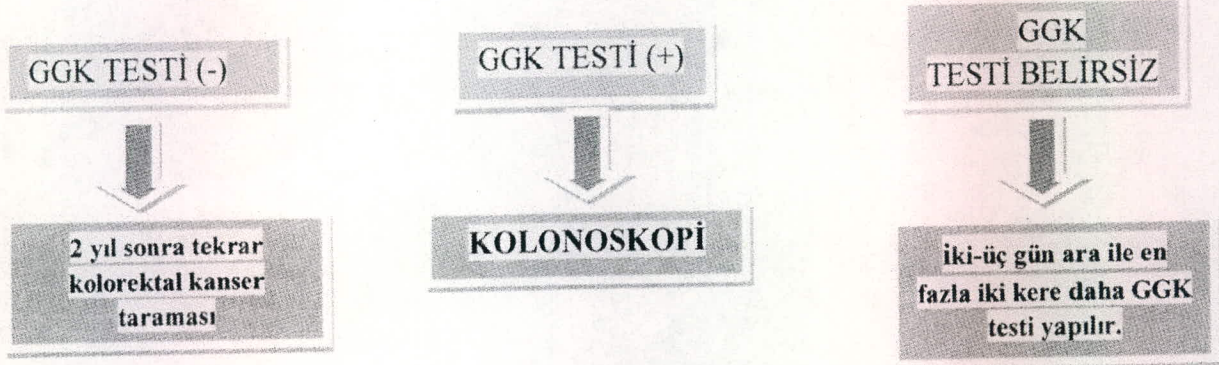
Birinci basamak sağlık kuruluşlarında gaitada gizli kan (GGK) testi ile yürütülmekte olan toplum tabanlı kolorektal kanser tarama programı 2014 yılında yürürlüğe girerek, Ülkemizin altyapısı ve olanakları göz önüne alındığında ideal yöntem iki yılda bir uygulanacak Gaitada Gizli Kan Testi (GGK) ve 10 yılda bir yapılacak kolonoskopi ile taramadır. Gaitada Gizli Kan Testi; Poliklonal veya monoklonal antikorlar kullanarak gaitada hemoglobinin varlığını gösterebilmeli ve testlerde kullanılan antijenler sadece insan hemoglobinine hassas olmalı, gıdalarla alınabilecek hayvan kaynaklı hemoglobinlerle reaksiyona girmemeli ve bu şekilde yalancı pozitif sonuçlara yol açmamalıdır. Kolonoskopi; Gaitada Gizli Kan Testleri tamamen negatif olsa da tarama yaş grubundaki bireylerden tam bağırsak kolonoskopisi istenir. Yeterli bir kolonoskopide tüm kolon segmentleri değerlendirilmiş olmalı ve şüpheli alanlardan biyopsi alınmış olmalıdır. Kolonoskopi yeterli ve alınan biyopsilerde kansere rastlanmamışsa kolonoskopi normal olarak değerlendirilir. Yetersiz kolonoskopilerde takip protokolüne ilgili uzman hekim karar verir. Gaitada gizli kan testi her iki yılda bir, kolonoskopi ise her 10 yılda bir tekrarlanır. Toplum tabanlı kanser taramalarında test sonuçları yeterli olmak kaydı ile bu süreler içerisinde **her bireye bir kez tarama yapılır** ve tarama yapılan bireyler vatandaşlık kimlik numaraları ile kayıt edilerek mükerrer testlerden kaçınılır.

Tarama sürecinde;

Ülkemiz koşulları dikkate alındığında gerçekleştirilebilir hedef, tüm erkek ve kadınlarda 50 yaşında başlayan ve 70 yaşında biten toplum tabanlı taramadır (50 ve 70 yaş dahil edilecek). Taranacak popülasyon, aile hekimlerine kayıtlı bireyler esas alınarak tanımlanmalıdır. Gaitada gizli kan testi geliştirilecek davet yöntemleriyle her iki yılda bir, kolonoskopi ise her 10 yılda bir tekrarlanır. Son iki Gaitada Gizli Kan testi negatif olan 70 yaşındaki kadın ve erkeklerde tarama kesilmelidir. Yüksek Riskli Olgularda: (Birinci derece akrabalarında kolorektal kanser veya adenomatöz polip, ülseratif kolit, Crohn Hastalığı ya da kalıtsal polipozis veya polipozis dışı sendrom öyküsü olan bireyler.) 40 yaşından itibaren tarama prosedürüne başlanmalıdır.

Mevcut uygulamalarda GGK testi pozitif tespit edilerek, teşhis için ileri merkeze sevk edilen olgulara tekrar GGK testi yapıldığı izlenmektedir. Farklı moleküler tekniklerle yinelenen test sonuçlarında da farklılıklar olmaktadır. Bu durum, hem vatandaşı sıkıntıya sokmakta, hem de kurumlar arasında tutarsızlık olmasına neden olmaktadır (bir çok merkezde GGK testi immunkimyasal yöntemle yapılmamakta iken THSK Kanser Dairesi tarafından dağıtılan kitler FIT idir.) .

GGK testi pozitif olan olgunun; tekrar GGK tarama testine tabii tutulmamalıdır. Bilimsel olarak doğru değildir. Tüm taramalarda olduğu gibi (meme kanseri taraması, fenilketonüri taraması, HPV-DNA, üçlü test, ... vb.) kolorektal kanser taramasında da tarama testini tekrar etmek bilimsel olarak yanlıştır ve kamu zararına yol açmaktadır.

KOLONOSKOPI ZAMANI

Tarama programına katılan bireylerin tüm testleri negatif olsa dahi; 10 yılda bir kolonoskopi yapılmak üzere kişilere davet gönderilir. Tüm bireyler 51 ve 61 yaşında olmak üzere toplam iki kez kolonoskopiye davet edilir. Eğer birey ilgili sağlık merkezine ilk kez örneğin 55 yaşında gelmişse ve o güne kadar hiç kolonoskopi yaptırmamışsa, tarama amaçlı kolonoskopi hemen istenir.

HASTANEYE SEVK

Aile Hekimleri ve TSM Hekimleri, toplum tabanlı kolorektal kanser taramasında gaitada gizli kan tarama testi müspet olan herkesi ve her 51 ve 61 yaşlarındaki tüm bireyleri kolonoskopi yapılmak üzere hastaneye sevk eder.

Şekil-1: KOLOREKTAL KANSER TARAMA ALGORİTMASI

Konu ile ilgili irtibat telefonları;

Doç. Dr. Ahmet Serdar KARACA, Genel Cerrahi Uzmanı

Tel: 0 505-5414474//0 312-5656021

Doç. Dr. Murat GÜLTEKİN Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı(Kanser Daire Başkanı)

Tel:0 532 256 0951//0 312 565 60 00

Kanser Daire Başkanlığı